Ἅγιος Ἰωάννης Δούκας ὁ Βατάτζης ἐξ Ἀδριανουπόλεως 1243. 1 362

Εἰς τὴν Δ' τοῦ Νοεμβρίου. Συναξαριστὴς

Ὁ Ἅγ. καὶ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς Ἰωάννης Δούκας ὁ Βατάτζης ὁ ἐλεήμων, ὁ ἐν Μαγνησίᾳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. Νικοδήμου Ἁγιορείτου

\+ „Καλῶν βασιλεὺς ὢν τὸ πρὶν ἀειφόρος, Βενετία

„Ἔστιν βασιλεὺς νῦν ἐκεῖ ἄνω [illegible]! 1819

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος βασιλεὺς Ἰωάννης, πατρίδα μὲν εἶχε τὴν μεγαλόπολιν Ἀδριανούπολιν. Προγόνους δὲ, τοὺς ἀπὸ γένους τῶν βασιλικῶν ἐπισήμων. ὁ γὰρ πάππος αὐτοῦ Κωνσταντῖνος ὁ Βατάτζης γενόμενος, ἦτον στρατοπεδάρχης τοῦ βασιλέως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ, ἐν ἔτει [illegible] ... δὲ παιδίον ... τοῦ βασιλέως τούτου, [illegible] αὐτὸς ἀγαθὸς [illegible] ὅσα διεμοίρασεν εἰς πτωχούς, καὶ ἐθεμελίωσεν [illegible] ἐρειπώματα θείων ναῶν καὶ ἐκκλησιῶν. Ἔπειτα ἐστάλη εἰς τὸ ἐν Βιθυνίᾳ Νύμφαιον ὅπου τότε ἦτον τὸ παλάτιον καὶ ἡ καθέδρα τῶν βασιλέων τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐκεῖ δὲ εὑρῆκε τὸν [illegible] θεῖόν του, [illegible] ὄντα καὶ ἐρωμένον, [illegible] εἰς τὸν βασιλέα Θεόδωρον τὸν Λάσκαριν, τὸν ἐν ἔτει ,ασϛ' βασιλεύσαντα.(1) Μὲ τὸ μέσον λοιπὸν τοῦ θείου του, ἔλαβε [illegible] μὲ τὸν

(1) [illegible]. Οὗτος ὁ βασιλεὺς ἐσύνθεσε τὸν κατανυκτικὸν καὶ παρακλητικὸν κανόνα εἰς τὴν Θεοτόκον: ἤτοι τό, Τῶν λυπηρῶν ἐπαγωγαί χειμάζουσι. Καὶ ἄλλον κανόνα χαιρετισμὸν εἰς τὴν αὐτὴν Θεοτόκον, γεγραμμένον ἐν τῷ νέῳ Θεοτοκαρίῳ

σ. 232-3.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἄρχα Ἰωάννης Δούκ ὁ Βατάτζης.

μέσον χωρὶς τοῦ θείου του, ἔγιν φίλος μὲ τὸν Βασιλέα
διὰ διαφορετικὸν ὅμως διὰ τὴν φιλίαν ταύτην, ἀρχὰ ἐ-
συνῆλθ εἰς ὅλους τρόπους. Ὅθεν νὰ ἀπὸ ὅλους ἠρνάτο, ἤθελ ἴκα-
νρὸν, μὴν σώφρονα, ὅμμα ἔμορφον. Ἦλθον εἰσηγοσχρονίασεν
εἰς ὅλους τρόπους, ἔναιος, μαγνὴν, καὶ διαγγόμενν εἰς ὅλους
μὲ ὁρόσιμον ἤμερον. Ἐν χωρὶς διὰ τὴν ἀρετὴν του ἔλεγεν,
ἔγαβεν εἰς γυναῖκά του τὴν θυγατέρα τοῦ Βασιλέως, Εἰρή-
νην ὀνομαζομένην, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐμονομάχησε μὲ τὸν Λατί-
νον Κορράδον, τὸν παυζώμενον εἰς τὴν δύναμίν του. Ἐν ἀ-
φ' οὗ ἐτύμησεν αὐτὸν ὁ Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει μου.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ [illegible] Βασιλεὺς Θεόδωρος ἀπέθανεν, ἐ-
[illegible] τὴν [illegible] ἐξ ἀρχῆς ἐβασίλευσε ἕνα χρόνον καὶ
ἀπὸ. Ἐν γοῦν [illegible] τὸν καλούμενον Ἀρσέ-
λαν θρησίλαον, [illegible] διάδημα τῆς βασιλείας. Μάχε-
σθαι δὲ ἐχαρίζετο πρὸς αὐτὸν, μὴν σπὴ τῆς ἐμπιστοσύνης.
Διὸ ὃ ἐν καὶ ἐξοχῆς χρόνον ἐσωτερικὸν ἐμείνεν. ὁμοί-
ως ἐχαρίζετο τῆς εὐσεβείας καὶ ὀρθοδόξου θιολογί-
ας τῆς. Οὗτος γὰρ ὁ ἀνὴρ, ἔγραψεν αὐτὸς τὰ βασιλικὰ
εἰς τὸν καιρὸν του τὸ γένος τῶν Ἰουδαίων. Ἐν γῆς ἔ-
γαβεν εἰς τὴν καρδίαν του διὰ τὰ σεπτὸν ἔνωσεν τῆς
ἀναζωπυρῆς ἔκκλησίας μετὰ τῆς Δύσεως. διὰ τὴν ὁ-
σίαν σχισθεῖς ἐδιάβησαν ἀπὸ τὸν ἕνατον Γρηγόριον τὸν

[illegible] αὐτοὶ ἐσυγχάρησαν εἰς τὸ ὄνομα του.

Ἅγιος Ἰωάννης Δούκας ὁ Βαλάσσης.

τὸν Πάσσαν Ῥάζην. Ἡ διάγεσις συνεπορεύθη μεταξὺ Ἀναλεγομένων καὶ Δουκικῶν, ἤρξαν ὅτε τῆς ἡλικίας, ἐπὶ τέλει βασιλεύοντος Κωνσταντινουπόλεως Γερμανοῦ τοῦ πρώτου. Ἡ ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῷ, ἐσπούδασε ἐπὶ ἐπιδέξιον σοφιστὴν εἰρήνης, ἀντὶ τοῦ Δουκικοῦ πόθου ἐδίδαξεν νὰ σπουδάσῃ καὶ τὸ βούλημα τῆς Θείας ἐπὶ προσθήκην. Ὅτε ὁ ἱερώτατος Βασιλεύς, ἀκούσας τὰ ἐμοῦ καὶ θεῖαν φωνὴν ἐπηγγείλατο αὐτῷ καὶ γέγονεν. Ὁ ἁγιωτάτου ἱερέως, ὁ μεγάλαυχος, εἶδωλον, ὁ καλλιστεύων καὶ ἐπιδεικνύμενος ἀνάρρωστος. Ἀπὸ ἐπὶ ὁσιότατον ἐνδυναμώθη, καλοτρόπως ἐμὲ καλέσας διὰ μεταξὺ τοῦ μεγάλαυχος ἐκείνου Σουλιάνου Ἀλαΐτης [illegible] ἐξαίνετας [illegible] καὶ τὸν Πολεμὸν Μαΐανδρον. [illegible] διαφυγὼν τὸ παράβολ τῆς σαγηνευτικῆς βασιλείας [illegible], σαρίδωνεν ἐν ἐρημίᾳ τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, χράνε ὥστε ἐδόξης καὶ ἔδωκεν. Τὸ δὲ λείψανον αὐτοῦ σῶμα ἐνταφιάσθη εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Ζωοδόχου Χριστοῦ, τὸ ὁσιῶτον ἔκτισεν ὁ ἔνδοξος ἀπὸ τοῦ Βασιλεύς, ἐξ ἐκατόμμυρον αὐτὸ Σιδηρᾶνδρα. Ὕστερον δὲ διὰ συκαμίνης τοῦ ἰδίου Βασιλέως, μεταφέρθη τὸ ἅγιον σῶμα εἰς τὴν Πόλιν τῆς Μαρωνείας.

Θαῦμα δὲ μέγα ἐφάνη, ὅταν ἀνακομίσθη ἐκ τοῦ λάρνακος τὸ ἅγιον σκήνωμα καὶ μεταφέρθη εἰς τὴν Μαρωνίαν διὰ ὅταν ὁ λάρνακος ἀνοίχθη, δὲν εὑρέθη σκουλήκια δυσώδη ἐκφορά. Ἀλλὰ ἐβρέθε μία εὐωδία καὶ χάρις, μεμυρισμένη

Ἅγιος Ἰωάννης Δούκας ὁ Βαλάσης

μὲ ἠδονὴν μὲ γνωστὸν τα, ὥσὰν νὰ ἤθελεν ἀκουσθῇ ἕνας ὑπὸ ἀρμονικοῦ μὲ εὐνόου. Ὁ δὲ νικρὸς ἔφαν, ὥσὰν νὰ μὰ θεται ἐκεῖνον εἰς θρόνον Βασιλικὸν, γνωρὶς νὰ ἔχῃ παρρησίαν μόνον ἁρμονίας, γνωρὶς νὰ ἔχῃ παρρησίαν μεγαλειότητος, μὲ χαρὰ ἕνα, δυνατόν, ἢ σημεῖον ἄλλο νικρότητα. Ἀφ' ὁ ποὺ ἐκεῖνα χρόνια ἐπλαγιαόθη, ἐβγήκετο ὥσὰν βασιλιὰς, ἔχαν μὲν εἰς τὰ μέγα τον, τὸ φυσικὸν αὐτῶν σύνηθες. Φέρνει δὲ μὲ τὰ μάγουλα τον, τὸ φυσικὸν αὐτῶν κοκκινάδι. Ἀμὰ μὲ αὐτὰ τὰ βασιλικὰ θρεμμάτια τοῦ Δημιάνου, ἐφυλάχθησαν ἀδιάφθορα, ὥσὰν νὰ ἤθελαν ἀκριβῶν [illegible]. Ὅταν ἐδὲ δοξάσῃ ὁ Θε ὁς [illegible] αὐτὸν δοξάσῃ [illegible] δὲ μὲ θέλει, ἐντρέπεται τὸ ἔμορφόν τον πρόσωπον, ἀλλοιώνεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ἐβγαίνει ἔξω [illegible] σοφία, ἐκαρτέρουν ἀπὸ [illegible] δάσκαλον, μὲ ἄλλα λόγια θεραπεῦον, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐπιμονήν τοῦ θεοῦ χάριτα, σάλλαν τῶν μετὰ σπουδῆς αὐτῶν προοδοποιῶν: καθὼς μερικὰ ἐξ αὐτῶν ἀναφέρει ὁ μετ' ἐμπορίου καλὰ γράλος Βίος τον.(1).

Τὴν λοιπὸν τῶν Ἁγίων προσευχὴν χαίρε ὁ θεὸς ἐπίσκοπος μέ-

(1) Τὸν καλὸ γράλον Βίον τοῦτον μετέγραψεν ἡ ἐμὴ ἀδυναμία εἰς τὸ παρὸν ἐξ οὗ μὲ ἐννοήσῃσα τὸ παρὸν ἐγκλήριον. Ἀφ' ὰ καὶ ὄρεγόμην ἀρκαλωνὶν λιμοφθόραν ἐξ ὑπαρχῆς ἐμοσόντρα εἰς ἕνα τοῦτον βασιλικὸν μεγαλειότητα, ἄ-σπρο εὑρίσκοντας τὸν εἰς τὴν Μαγνησίαν.